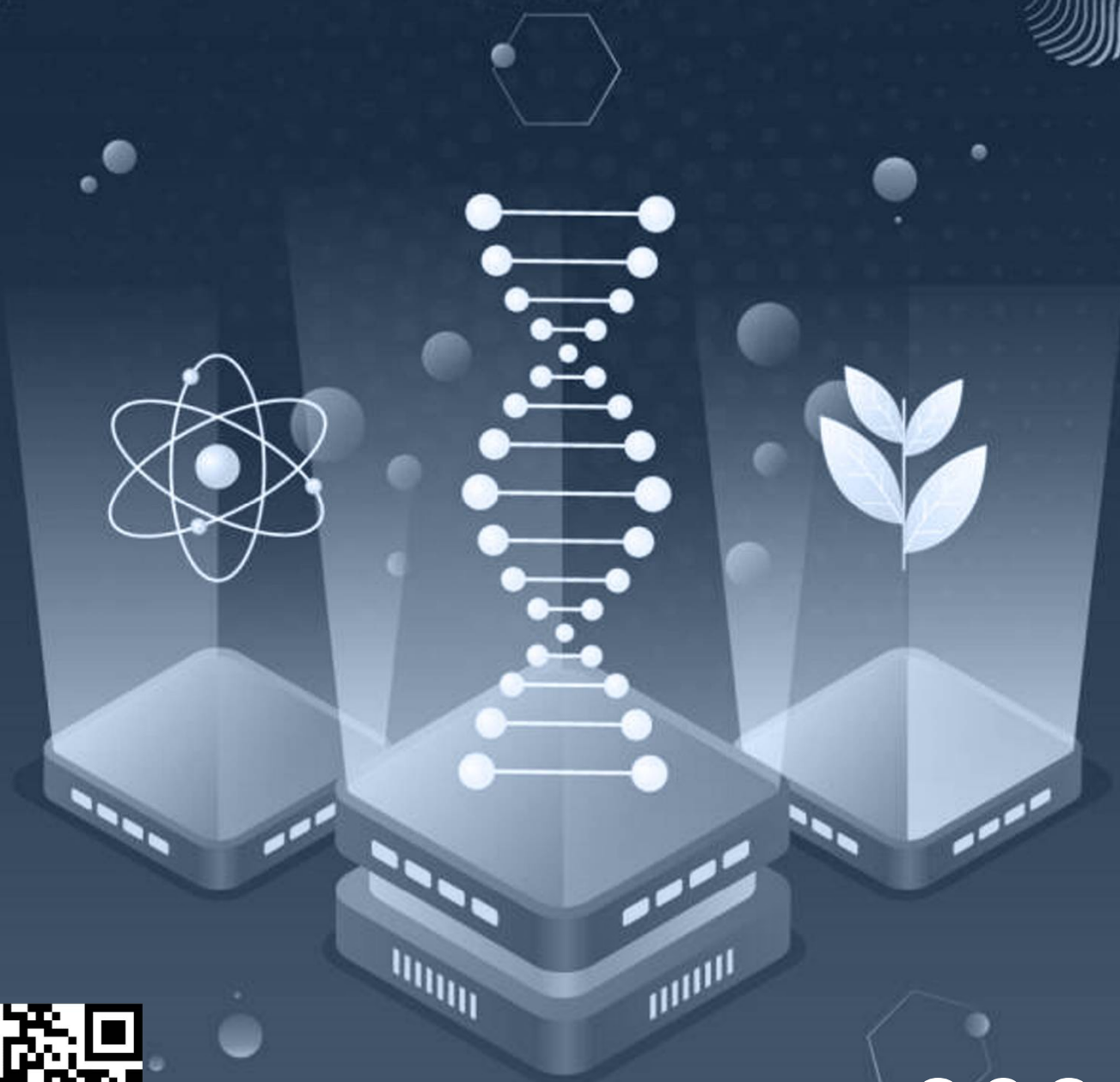

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

Volume 4, Issue 3 **2026**

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

4 JILD, 3 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 4, HOMEP 3

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 4, ISSUE 3

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MA'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№3 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2026-3>

Бош муҳаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Matyakubov Umidjon Raximovich
(i.f.d., prof.)

Бош муҳаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
(PhD., dots.)

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Galiyeva Margarita Rafaelovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)

Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar

akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent

Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),

dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor

Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Grodno davlat universiteti Belorusiya

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyazova Nasiba Ramatillayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'g'li

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Boltayev Abdurahim Amanovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Zoirov Erkin Xalilovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Buxoro davlat texnika universiteti

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun
Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Ma'mun Universiteti NTM

Журнал включен в перечень ВАК национальных научных изданий, рекомендуемых для публикации
основных научных результатов диссертаций по медицинским наукам постановлением
№ 01-08/3068/17 от 27 сентября 2024 г.

Page Maker | Верстка | Саифаловчи: X. Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

TARIX

- 1. Matyakubov Nurbek Rayimberganovich.**
TOSHKENT METROPOLITENINING BIRINCHI NAVBATI QURILISHI TARIXIDAN.....7
- 2. Muborak Madrimovna Matyakubova.**
XIX ASRDA XIVA XONLIGIDA TANGA ZARB QILISH AMALIYOTI VA ZARBXONA ISHI.....11
- 3. Bazarbayev Sanjar Xamzayevich.**
ASALARILAR JAMIYATI VA IJTIMOIIY HAMKORLIK: ETNOLOGIK TAHLIL.....15
- 4. Nurmetov Ismoil Alimbayevich.**
SOVET DAVRIDA O‘ZBEKISTONDA AGRAR-INDUSTRIAL SIYOSAT VA UNING EKOLOGIK OQIBATLARI (1960–1980 YILLAR).....20
- 5. Xudaybergenov Hayitboy Satimovich.**
“XORAZM YOG‘OCH O‘YMAKORLIGI AN‘ANALARI: (ICHAN-QAL‘A MUZEYI MATERIALLARI ASOSIDA)”.....24
- 6. Mallabayev Botirjon Baxtiyorovich.**
YOSHLAR TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHDA ILM-FANNING AHAMIYATI.....28
- 7. Nozima B. Agzamova.**
ILK XRISTIAN JAMOALARINING MARKAZIY OSIYO HUDUDIGA KIRIB KELISHI TARIXI.....34

PEDAGOGIKA

- 1. Sharipov Allabergan Kamilovich.**
JISMONIY MADANIYAT VA SPORT MUTAXASSISLARINI KASBIY TAYYORLASHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: SO‘ROVNOMA ASOSIDA EMPIRIK TAHLIL.....41
- 2. Masharipov Ravqat Madraximovich.**
KURASHDA KO‘P YILLIK TAYYORGARLIK BOSQICHLARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....50
- 3. E.Y.Davletov.**
BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING PEDAGOGIK TAFAKKURINI KVAZI TADQIQOTCHILIK METODI YORDAMIDA RIVOJLANTIRISHGA YO‘NALTIRILGAN YONDASHUVLAR.....56
- 4. Mustafo Yunusxo‘jayev.**
NAJMIDDIN KUBRONING “USUL AL-‘ASHARA” ASARIDA YOSHLARNI ICHKI TARBIYAGA O‘RGATISH MASALALARI.....62

IQTISOD

5. Xudoyorov Lochinbek Bahromovich.

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SERVIS SOHASINING TRANSFORMATSIYASI
VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....67

6. Meliboyev Ibroxim.

SAMARQAND VILOYATI BO‘YICHA HUDUDIIY OLIY TA‘LIM TASHKILOTLARIDA
RESURS SALOHIIYATI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR
TAHLILI.....74

7. Matkarimov Mansur

SUV XO‘JALIGI SOHASIDAGI OBYEKTЛАRNI DAVLAT-XUSUSIIY SHERIKLIK ORQALI
SAMARALI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....80

8. Baxtiyorova Vasilaxon Muzaffarovna.

INNOVATSION IQTISODIYOTDA TIBBIIY XIZMATLARNI KO‘RSATISHNI
RAQAMLASHTIRISHNING AFZALLIKLARI.....91

9. Aminbayeva Guli Ravshanbek qizi

TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN
FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI: XORIJIY ADABIYOTLAR TAHLILI.....95

FILOLOGIYA

1. Abdulla Xudoyberganov G‘ofurjon o‘g‘li.

TASAVVUFIIY RAMZLAR IFODASIDA SULAYMON BOQIRG‘ONIIY MAHORATI.....100

2. Убайдова Дилрабо Аскаревна.

ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ
РУССКОГО И УЗБЕКСКОГО ЯЗЫКОВ.....104

Muborak Madrimovna Matyakubova,
UrDU, Tarix kafedrası dotsenti
E-mail: muborak.matyakubova.78@mail.ru

XIX ASRDA XIVA XONLIGIDA TANGA ZARB QILISH AMALIYOTI VA ZARBXONA ISHI

 <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.19654384>

ANNOTATSIYA

Xiva xonligi tangalarining og'irligi va metall tarkibi davlat tomonidan qat'iy nazorat qilingan. Bu sifatni saqlash va xalqaro bozorda tangalarning ishonchliligini ta'minlash muhim bo'lgan. Savdoda ishlatiladigan tangalar vazni muhtasiblar tomonidan muntazam tekshirilgan. Tangalar xonlarning shaxsiy nazorat ostida amalga oshirilgan. Tanga pullardagi sifat, dizayn va yozuvlar alohida ahamiyatga ega bo'lgan. Ushbu maqolada Xiva xonligida tanga zarb qilish, zarbxona ishi tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Xiva xonligi, zarbxona, tanga, savdo, moliyaviy siyosat, xalqaro bozor, tamg'a.

Mubarak Madrimovna Matyakubova,
UrSU, associate professor of the
Department of History
E-mail: mubarak.matyakubova.78@mail.ru

COIN BURNING PRACTICE AND MINT WORK IN THE KHIV KHANATE IN THE 19TH CENTURY

ANNOTATION

The weight and metal content of the coins of the Khiva Khanate were strictly controlled by the state. This was important to maintain quality and ensure the reliability of the coins in the international market. The weight of coins used in trade was regularly checked by accountants. The coins were minted under the personal control of the khans. The quality, design, and inscriptions on the coins were of particular importance. This article analyzes the minting of coins and the work of the mint in the Khiva Khanate.

Keywords: Khiva Khanate, mint, coinage, trade, financial policy, international market, tamga.

Муборак Мадримовна Матьякубова,
УрГУ, доцент кафедры истории
E-mail: mubarak.matyakubova.78@mail.ru

ПРАКТИКА СЖИГАНИЯ МОНЕТ И РАБОТА МОНЕТНОГО ДВОРА В ХЕВСКОМ ХАНСТВЕ В XIX ВЕКЕ.

АННОТАЦИЯ

Вес и содержание металла в монетах Хивского ханства строго контролировались государством. Это было важно для поддержания качества и обеспечения надежности монет на международном рынке. Вес монет, используемых в торговле, регулярно проверялся бухгалтерами. Монеты чеканились под личным контролем ханов. Особое значение имели качество, дизайн и надписи на монетах. В данной статье анализируется чеканка монет и работа монетного двора в Хивском ханстве.

Ключевые слова: Хивинское ханство, монетный двор, чеканка монет, торговля, финансовая политика, международный рынок, тамга.

1.Dolzarbliigi: Xiva xonligining moliyaviy siyosatida pul muomalasi va zarbxona ishi muhim ahamiyatga ega hisoblangan. Xiva xonligida oltin, kumush va misdan tangalar zarb qilingan. Xonlikda Rossiya bosqiniga qadar muomalada bo'lgan tillo tangalar “puxta” – 3 so'm 60 tiyin yoki 18 tanga, tillo 1 so'm 80 tiyin yoki 9 tanga hisobida ayirboshlangan. Xiva xonligida kumushdan tayyorlangan tanga pullar ko'p ishlatilgan. Kumush pullarning oltin va misga nisbatan qulayligi buni taqozo qilgan. Hatto, XIX asr oxirlarigacha har yili 7 mln. so'mlik kumush tanga pullar xivalik mahalliy ustalar tomonidan zarb qilingan. XIX asr oxirlarida dunyo davlatlarida kumush qazib chiqarishning ko'payib ketganligi uning qiymatini tushirib qo'ydi. Bu davrda Xiva xonligida kumush pul birligi qiymati ikki baravarga tushgan edi. Bir tanga pul miqdori 20 tiyindan 12 tiyinga tushib qolgan.

2.Metodlar va o'rganilganlik darajasi: Xonlikda tillo va kumush pullardan tashqari mis pullar ham zarb qilingan. Xiva xonligida mis tangalarning turi ko'p bo'lgan. Mis tanga (qora pul) larning 1 tanga, 2 yarim tanga, 5 tanga, 15 tanga shohi kabi turlari bo'lgan[1,b.241]. Jumladan, qora pul – mayda chaqa, shuning uchun ham “qora” pul deyilgan. Diametri 15-20 mm. Ko'pchiligining yozuvi yaxshi tushirilmagan. Kichikligi tufayli bir tomoniga hoshiya naqsh o'rtasida “Zarb Xorazm” so'zlari, ikkinchi yuzasiga “Flus” so'zi va yili yozilgan. 32 qora pul bir tangaga teng bo'lgan. Bir tanga – qora pul bilan teng o'lchamda, yumaloq shaklda. Old tomonida hoshiya naqsh ichida tepada nur sochayotgan quyosh tasviri, uning pastida “Flus bir tanga”, orqa tomonida hoshiya naqsh ichida “Zarb Xorazm” so'zlari va zarb qilingan sanasi yozilgan; ikki yarim tanga – diametri 23-25 mm. Old tomonida hoshiya ichida quyosh va uning ustida yarim oy tasviri, pastida “Flus ikki yarim tanga” so'zlari, orqasiga esa “Zarb dor us-salom Xorazm” so'zlari va sana yozilgan; besh tanga – diametri 30-34 mm. Old tomonida hoshiya naqsh ichida yuqorida quyosh va uning pastida yarim oy tasviri, pastida “Flus beg tanga” va sanasi, orqa tomonidan bir yoki ikki aylana hoshiya naqsh ichida “Zarb dor us-salom Xorazm” so'zlari va sana yozilgan; o'n besh tanga – diametri 34-38 mm. Old tomonidan yuqorida katta oymomo ichiga olti burchakli yulduz (Dovud yulduzi) tasviri tushirilgan. Pastida aylana qilib “O'n besh tanga flus” so'zlari va sana, orqasiga “Zarb dor us-salom Xorazm” so'zlari va sana yozilgan. Tanganing har ikki tomoni hoshiya naqshi bilan bezatilgan va harflari orasida ham naqsh gullari tushirilgan; shohi – bu pul ikki xil o'lchamli bo'lib, kattasining diametri 30 mm, kichigi 25 mm atrofida. Ular shohi va yarim shohi deb atalgan. Bu pullarning qalinligi 3-4 mm.ni tashkil qiladi. Old tomonida sanasi va “Flus shahi”, orqa tomonida sanasi va “Zarb Xorazm” so'zlari yozilgan. Bu pullar faqat Sayid Muhammadxon davrida zarb qilingani ma'lum[2,b.172-173].

3.Tahlillar va natijalar: Tangalarni tayyorlash jarayoni, tangalar maxsus ustalar tomonidan tayyorlanadigan qolip (shtempel) yordamida tamg'alangan. Bu ustalarga muhrkor - o'ymakor degan faxriy nom ham berilgan bo'lib, hukmdorlar uchun muhrlarni ham ular yasashgan. Tangalarni tayyorlashda yarim mahsulotni ishlab chiqarish va xususan, zarb qilish asosiy texnologik jarayon bo'lgan. Xiva xonligining oxirgi kuniga qadar, tangalarni qo'lda zarb qilishda asosiy mehnat quroli tanga tamg'asi hisoblangan. Bu bo'lajak tanganing ko'rinishini aniqlab beruvchi muhim vosita edi. Tamg'alarni tayyorlash bilan zarbxonada xizmat qiluvchi muhrkorlar shug'ullangan. Bo'lajak tanga uchun tasvirning tasdiqlangan xomaki nusxasi va matnini olgan ustalar zarb qilish asbobini tayyorlashga kirishganlar. Ikkita po'lat tayoqcha tamg'a uchun xomaki nusxa vazifasini o'tagan. Tamg'aning pastki qismi harakatsiz mustahkamlangan. Unga oldindan tayyorlangan tangali

doiracha joylangan. Tanganing teskari tomonidagi rasmi tepa qismi o'sha doirachaga tepadan qo'yilgan va qisqich bilan tutib turilgan. Tanga doirachasidagi muhrning yuqori qismiga bolg'a bilan qattiq zarba berilgach, uning har ikki old va orqa tomoniga qavariq tasvir zarb qilingan. Oxirgi bosqichda zanglashdan himoyalash maqsadida, tangalar yog'och moyi bilan qoplangan. Muayyan tanga yetarli miqdorda zarb qilingach, tamg'a yo'qotilgan. Bu undan qalbaki nusxalarni yasashda foydalanmasliklari uchun qilingan. Tamg'alar uzoqroq xizmat qilishi uchun shogirdlar bo'lajak tangani olovda qizdirib, qisqich bilan tamg'aning pastki qismiga tutishgan. Usta uning yuqori qismini qizdirilgan doirachaga qo'yib, bolg'a bilan urib, tanga zarb qilgan. Har bir tangani tamg'alash uchun zarur bo'lgan metall alohida tortilmagani bois, har birining og'irligi arziyas darajada farq qilgan. Shu bilan birga, umumiy xomashyo sarfini va tayyorlangan tangalar sonini osongina, aniq nazorat qilish mumkin edi. Ushbu davr tangalarining o'ziga xosligi, ularda tanga zarb etilgan joy yozuvi ustida, burchaklarida to'rtta nuqtasi bo'lgan, uncha katta bo'lmagan to'rtburchakning paydo bo'lishidir. Bu tangalarni zarb etgan hukmdor xalq tomonidan saylangani va toj kiydirilganini anglatgan.

Zarbxonalar nafaqat tanga zarb qilish, balki moliyaviy tizimning mustahkamlash, barqaror va ishonchli valyuta zarur edi. Xiva xonligida tanga zarb qilish jarayoni maxsus malakaga ega xodimlar tomonidan amalga oshirilgan. Ushbu xodimlarga qo'yilgan talablar nafaqat tanga sifati va og'irligini ta'minlash, balki soxta tangalarni aniqlab bilishi muhim ahamiyatga ega bo'lgan.

Tanga zarb qiluvchi xodimlarga quyidagi talablar qo'yilgan: tanga zarb qilishda yuqori malaka, tangalarning og'irligi va sifati bo'yicha aniq me'yorlarga amal qilish, diqqatni saqlash, har bir tanga yuzasidagi naqshlar va yozuvlarni to'g'ri joylashtirish (chunki tangalar davlat nufuzini ifodalaydi), tanga zarb qilishda to'g'ridan-to'g'ri davlat moliyasiga ta'sir ko'rsatgan shaxslar bo'lganligi sabab halol va ishonchli bo'lishi lozim bo'lgan. Chunki bu holat xonlikning moliyaviy barqarorligi va xavfsizligiga tahdid solishi mumkin edi. Shu sabab, xonlikdagi oltin va kumush tangalar juda toza bo'lib, hech bir qo'shimcha va soxtagarchiliksiz zarb qilingan. 1882 yili Xiva va Buxoro tangalarini Peterburgda atayin tekshirishdan o'tkazib ko'rganlarida ularning tarkibi qo'shimcha ma'danlardan xoli ekani ma'lum bo'lgan[3,b.88].

Xivaga 1873 yilgi yurishdan so'ng, Xiva xonligidan nafaqat qo'lyozmalar, balki xonlik tangalari ham jo'natilgan[4,b.58]. Peterburgga yuborilgan buyumlar tarkibida bir temir sandiq ham bo'lib, uning ichi tilla, zumrad, yoqut va feruza kabi kimmatbaho ziynatlar bilan bezatilgan otning egar-jabduqlari bilan to'latilgan edi. Talonchilar Matmurod devonbegi hovlisidan topilgan ikki sandiqda xon xazinasiga qarashli, tilladan yasalgan zargarlik buyumlarini, qimmatbaho toshlarni ham yig'ishtirib oldilar[5,b.97]. Ushbu voqealar haqida Bayoniy shunday yozadi: "Glavachof xazinani ochdurub xazinaga kirdi bir sandal bor edi. Glavachof ko'rib dedi: Bu imferatur saroyida turodurgon shoxi sandallarga o'xshashdur. Hamonkim imferaturdin xadya tariqasida bu yerga kelgandur. Yana muayyan bir sandalkim Muhammadrahim Baxodirxoni avvaliyning zamonlarida tuzatilmish erdi yana bir necha temir orcha kurdilar. Hammalari xoli erdi. Magar, birining ichi to'la tanga erdi. Oltin va zumrad bila murassa (ziynatlangan, chiroyli) erdi" [6, b.220].

A.Kunning «Izvestiya Imperatorskogo russkogo geograficheskogo obshestva» jurnalining 1874 yil 1-sonida chop etilgan «1873 yili Xiva xonligiga yurish» deb atalgan maqolasida xon saroyidan olib ketilgan buyumlar majmuasiga: xonlarning tanga zarb qiladigan 200 ta (og'irligi to'rt pud keladigan) qolipi, Xiva xonlarining 25 ta muhri (ulardan beshtasi kumushdan, boshqalari esa tilladan yasalgan); temuriylarga mansub 172 ta tanga, Olloqulixon (1825-1843), Rahimqulixon (1843-1846), Muhammad Aminxon (1846-1855) va Sayid Muhammadxon (1856- 1865) zarb qildirgan ko'plab tangalar, Muhammad Rahimxon I (1806-1825 yy) davrida ishlangan taxt, va bir necha etnografik buyumlarni kiritgan[7,b.114-120]. Hozirgi kunda Xivadan olib ketilgan oltin, kumush, mis pullar va ularning qoliplari dunyoning ko'pgina mamlakatlari muzeylarida saqlanmoqda. Veselovskiy yordamida Peterburgdagi Ermitajda tashkil qilingan fondlar O'rta Osiyo, jumladan Xiva xonligidan oltin va kumush, mis, atlas va boshqa pullar hisobiga boyidi. 1883-yili Ermitajga jo'natilgan buyumlar ichida qadimiy oltin, kumush tangalar bo'lib, bular Xivadagi 30 dan ortiq yirik hukmdorlarning pullari edi.

Xulosa: Xiva xonligida xazina boshqaruvi davlat boshqaruvining asosiy tayanchi sifatida faoliyat yuritgan. Uning daromad va xarajat tizimi xonlikning iqtisodiy barqarorligi va davlat apparatining samarali faoliyatini ta'minlashda hal qiluvchi ahamiyatga ega bo'lgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Раҳим Д., Матрасул Ш. Феруз. Тошкент: Eextremum press, 2011. -Б. 241.
2. Худойберганов К. Хоразм хонлари. Тошкент: Академнашр, 2019.-Б.172-173.
3. Абдурасулов А. Хива (тарихий – этнографик очерклар). – Тошкент: Ўзбекистон, 1997. -Б.88.
4. Bobojonov D. K. Ichan Qal'a Davlat muzey-qo'riqxonasi tarixi (1920-2020 yy.) diss.PhD. Urganch, 2023. – B.58.
5. Қўшчанов О., Полвонов Н. Хоразмдаги ижтимоий-сиёсий жараёнлар ва ҳаракатлар (XIX аср иккинчи ярми - XX аср биринчи чораги). Тошкент, ABU MATBUOT-KONSALT МЧЖ. 2007. -Б.97.
6. Мухаммад Юсуф Баёний. Шажарайи Хоразмшоҳий. Тошкент: Мерос, 1998. -Б. 220.
7. Кун А. Л. Поездка по Хивинскому ханству и 1873 г. // Туркестанский сборник, Т. 83. - С. 187. Лунин Б.В. Средняя Азия в дореволюционном и советском востоковедении. – Ташкент: Фан, 1966. – С. 114-120.

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE» JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

Maqolani tayorlashda qo'yiladigan talablar:

1. Maqola o'zbek, ingliz va rus tillarida minimal 6 sahifadan iborat bo'lib, Microsoft Word dasturida Times New Roman shriftida 12 kegl, 1 satr oralig'ida, sahifalar barcha tomondan 2 sm qoldirilgan holda bo'lishi shart.
2. Satr boshi - 1,25 sm bo'lib, satrlarni eniga to'g'irlash, so'zlarni boshqa qatorga ko'chirish avtomatik tarzda bo'lishi lozim.
3. Birinchi qator o'ng tomondan muallifning familiyasi, ismi va otasining ismi, ikkinchi qatorda muallifning ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni, e-mail va telefon raqami, uchinchi qatorda sahifaning o'rtasida bosh va qalin harflar bilan maqolaning nomi yoziladi. Ushbu ma'lumotlar o'zbek, ingliz va rus tillarda berilishi lozim.
4. Keyingi qatordan o'zbek, ingliz va rus tillarida 60 so'zdan iborat annotatsiya beriladi.
5. Keyingi qatordan 7-10 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida kalit so'zlar beriladi.
6. Keyingi qatordan asosiy matn boshlanadi va maqola 4 qismdan iborat bo'ladi: Mavzuning dolzarbligi. Metodlar va o'rganilganlik darajasi. Tadqiqot natijalari. Xulosa.
7. Maqolalar ilmiy ahamiyatga ega bo'lib, ulardagi fakt va fikrlar asoslangan hamda mustaqil ma'no kasb etishi lozim, plagiat holati taqiqlanadi. Muallif foydalanilgan adabiyotlarni aniq ko'rsatishi, olingan iqtiboslarning aniq manbalarini keltirishi lozim.
8. Web of science hamda Scopus tizimidagi jurnallardan iqtiboslar olish maqsadga muvofiqdir.
9. Iqtiboslar matn ichida [1, 25] beriladi. Adabiyotlarning to'liq ro'yxati asosiy matndan so'ng alifbo tartibida ko'rsatilishi lozim.

Требования к оформлению научной статьи:

1. Статьи должны содержать 6 страниц, в формате Times New Roman на Microsoft Word, 12 кегль, 1 см, со всех сторон 2 см.
2. Начала абзаца - 1,25 см, формировать строки по ширине, перенос слов в другой ряд должен быть в автоматическом порядке.
3. В первой строке от правой стороны Ф.И.О. автора, во второй строке место работы, должность, ученая степень и ученое звание, e-mail и номер телефона, в третьей строке по центру страницы прописными буквами жирным шрифтом название статьи. Эта информация должна быть предоставлена на узбекском, английском и русском языках.
4. В следующей строке аннотация из 60 слов на трех языках: узбекский, английский и русский.
5. Со следующей строки ключевые слова 7-10.
6. Далее начинается основной текст. новой текст начинается со следующей строки, и статья состоит из 4 частей: актуальность темы, методы и уровень исследования, результаты исследования, заключение.
7. Статьи должны иметь научное значение, факты и идеи должны быть обоснованными и избежать плагиатства. Автор должен точно указать использованную литературу и ссылку на источники, при помощи которых он выразил свое мнение.
8. Сноски или ссылки должен быть взяты из Web of science, а также системы журналов Scopus.
9. Цитирование приводится в тексте [1, 25] Полный список литературы должен быть указан после основного текста, а алфавитном порядке.

Requirements of the articles submitted:

1. Articles should be at least 6 pages, in Times New Roman, 12 pt., 1 inter.
2. The line head should be 1,25 cm, line spacing, and the words should be automatically moved.
3. The author's full name should be on the first line from the right; the author's place of work, position, academic degree, and academic rank, email address, and phone number should be on the second line; the article title should be centered in bold, capital letters, on the third line. This information should be provided in Uzbek, English, and Russian.
4. An annotation of 60 words in the next line in three languages.
5. Key words from the next row in three languages 7-10.
6. The next line begins with the main text. The main text begins on the next line, and the article consists of four parts: the relevance of the topic, the methods and level of research, the results, and the conclusion.
7. Articles must be of scientific importance and facts and opinions in the article should be well-grounded and have an independent meaning, and they must be free of plagiarism. The author must clearly demonstrate the literature used in his or her opinion, and provide the exact sources of the extracts.
8. Quotes should be from "Web of science" and "Scopus" journals.
9. A complete list of publications should be followed in alphabetical order after the main text. Seals and references should be in the main text [1, 25].